

Consum i mercat a l'Anoia a l'època Moderna: els arrendaments municipals de Capellades

Aquesta ponència reflexiona sobre el paper que els anomenats arrendaments del comú van jugar dins del complex sistema de proveïments de l'època preindustrial, en un intent de corregir l'escàs interès historiogràfic que han suscitat. En concret, s'analitza l'organització i l'evolució d'aquest tipus d'establiments a partir del cas específic de Capellades i per al període que va de principis del XVI a finals del XVIII. Una etapa de desenvolupament generalitzat a Catalunya, que va tenir en aquesta vila anoienca un dels seus exponents més representatius.

Efectivament, Capellades va experimentar una important evolució econòmica, laboral i social, que obligà les autoritats locals a organitzar una xarxa de botigues públiques destinades a proporcionar aquells serveis i aliments que hom considerava de primera necessitat. Aquesta estructuració es va materialitzar en dos moments claus. El primer, va tenir lloc entre 1665-1683 i va coincidir amb una repuntada poblacional, fruit de la immigració francesa, i manufacturera, fruit de la dinamització llanera. L'arribada d'aquests individus i l'augment dels nombre de menestrals, va suposar un repte important que el Consell Municipal va resoldre creant una bateria de tendes municipals, organitzades al voltant de cinc articles bàsics: cereals, vi, oli, carn i peix. El segon, va tenir lloc a finals del XVIII, quan la vila havia esdevingut ja un centre paperer de renom i comptava amb noves classes socials (fabricants, menestrals, jornalers), que manifestaven una dependència creixent vers el mercat. De moment, hom va optar per continuar aprofitant la infraestructura existent, tot ampliant i diversificant la seva oferta.

Aquests esforços, però, foren en va, ja que la dinamització i el progrés econòmic generaven multitud d'oportunitats i d'expectatives de negoci a nivell de proveïments. Unes expectatives que quedaven fora de les rígides estructures que regulaven aquest sistema tradicional i que van derivar en l'aparició d'una xarxa privada paral·lela, modesta encara, liderada sovint per antics arrendataris i que, inicialment, es va veure obligada a actuar al marge de la legalitat. Tot i així, era un clar preludi de les transformacions que, en el futur, afectaren aquest ram del comerç.

Assumpta Muset i Pons

Professora d'Història Econòmica.

Adreça particular (és millor enviar-me la correspondència a aquesta adreça):

Carrer Sant Corneli 32,

Collbató, 08293

Tel. 937770315

Adreça professional:

Fundació Universitària del Bages

Carrer Ramon d'Iglésias, 5-7

Manresa 08240